పచ్చల పేరు

"ఏయ్... దొంగ ముం.. ! బయటకు రావే!" కానిస్టేబుల్ కనకాంబరం తోడేలు అరుపుకు గుడిసె తాటాకులు తల్లడిల్లిపోయినై.

జవాబు రాలేదు.

కనకాంబరం అరికాలు మంట ఖాకీ డ్రెస్సు ద్వారా పాకి కపాలానికెక్కింది. "ఏమ్! మంగీ ... రావేమే ... !" కీచుగొంతు ఒకవైపు. మరోవైపు తాటాకు తలుపు మీద లాఠీతో బాదుతున్నాడు. "నీయవ్వ .. పోలీసోడంటే ... సోపాల్లకు పోయే పోరడునుకున్నవా ?" గట్టిగా దబాయించాడు.

సూర్యకిరణాలు బలం పుంజుకుంటూన్నాయప్పుడే. "ఎవరో గానీ ... జెర ఉండవే ... తానంజేత్తున్నా !" లోపలినుండి మంగి గొంతు.

"తానం జేస్తుందటా !" కిసుక్కుమన్నాడు కనకాంబరం.

లాఠీ చంకలో కెళ్ళింది. ఎర్రటోపి ఎడమచేతి కొచ్చింది. కుడిచెయ్యి బుర్రగోకింది. సకిలింపుకు పదహారు పళ్ళ ప్రదర్శన జరిగింది. గొఱ్ఱె బొచ్చు మూతికతికించినట్టున్న మీసాలు లేచి నిల్చున్నాయి.

"తానమా, గీనమా ! నక్రాలు జేస్తుందేమో !" రమేష్‌కు కోపమొస్తుంది.

రమేష్ పార్వతమ్మ పెద్దల్లుడు.

"ఆహా ! ఆ మసిబట్ట మొఖానికింక స్నానమా ! ఏనుగుతోలు దెచ్చి ఉతికినట్టే ఉంది." సుకుమారి ఎడమ చేతి వేలు ముక్కుమీద వాలింది, కుడి చెయ్యి గాల్లో తిరిగింది.

సుకుమారి రమేష్ భార్యామణి. పార్వతమ్మ పెద్దకూతురు.

"కొంపదీసి ... ఆ దొంగమంగి వెనుక నుండి ఉడాయించదు గదా !" రఘురాం పళ్లు పటపటలాడిన్నై.

రఘురాం పార్వతమ్మ చిన్నల్లుడు.

"దరిద్రం ముం... కెంత ధైర్యం. గంత పెద్ద దొంగతనం చేసిందానికి ఉడాయించుడోలెక్కనా ?" తమలపాకు ఉమ్మేసి తమాషాగా నవ్వేసింది జానకి.

జానకి రఘురాం పెళ్లాం. పార్వతమ్మ చిన్న కూతురు.

కుడితిలో పడ్డ ఎలుక పిల్లలా - కనకాంబరానికేమీ తోచలేదు. చేతి కఱ్ఱ బుఱ్ఱ మీద తచ్చాడుతుంది. చూపులు తాటాకుల్లోకెళ్లి పోతున్నాయి.

పార్వతమ్మ జమీందారిణి. పులి బక్క పడినా పులి చారలు బక్క పడవు గదా ! భర్త స్వర్గవాసానికెళ్తూ, విడిచి పెట్టిపోయిన వెయ్యి ఎకరాలను వందలకు తగ్గించి భూపరిమితి చట్టం రెక్కల్లో చిక్కకుండా తప్పించుకుంది. ఉన్నొక్క కొడుకును అమెరికా పంపించింది. అమెరికాలో పెద్ద చదువులు ముగించి అక్కడే సెటిలయాడతడు. తల్లికెప్పుడూ ఉత్తరాలు రాస్తుంటాడు - రమ్మని.

ఉన్న ఊళ్లో మంచి సంబంధాలు చూచి ఇద్దరాడపిల్లల పెళ్ళిళ్ళు ఘనంగా చేసి అడిగినంత కట్నం ముట్టజెప్పేసరికి వందల ఎకరాలు పదుల్లో కొచ్చిన్నై. సారెలు,

బాలసాల సంబరాలకు అది గూడా హారతి కర్పూరంలా హరించుకుపోయింది. కాని... నలభయ్యేళ్ళ క్రితం తన పెళ్ళిలో కన్నతల్లి ప్రేమతో మెడలో వేసిన పచ్చలపేరును మాత్రం ప్రాణప్రదంగా కాపాడుకుంది. ఆనాటి పచ్చల పేరంటే ... అల్లాటప్పాది కాదు మరి. మేలిమి బంగారు ఆకుల మధ్య అందంగా చెక్కి పొదిగిన ఆకుపచ్చ బిళ్ళల్తో ధగధగా మెరిసిపోతుంది. చూస్తేనే కళ్ళు జిగేల్ మంటాయి.

"ఇహ ఈ వయసులో ఒక్కదాన్ని ఉండలేను. నా కొడుకు రమ్మంటున్నాడు. అమెరికాకు పోతా, ఇక్కడ నాకింకేమీ మిగలలేదు గదా!" అన్నదోసారి పార్వతమ్మ కూతుళ్ళతో.

"ఐతే ... ఆ పచ్చలపేరు నాకిచ్చెయ్యమ్మా!" ఠప్పున అడిగింది జానకి. క్విజ్ పోటీల్లో బజర్ మోగించినట్టు.

"అమ్మా! ఆ పచ్చల పేరును మీ అమ్మ నీకిచ్చింది. నువు నాకిచ్చెయ్. నేను నా పెద్దకూతురు కిచ్చేస్తా. మనం తరతరాలుగా అమ్మమ్మనందులో చూచుకోవచ్చు గదే!" గారాబంగా - చిన్న పిల్లలా అడిగింది సుకుమారి. జానకి చురచుర చూచింది.

అంతా గమనించిన పార్వతమ్మ నవ్వారుకుంది.

కూతుళ్ళ దృష్టంతా పచ్చలపేరు మీదనే కేంద్రీకృతమైంది. దాన్నెలాగైనా సొంతం చేసుకోవవాలని పోటీలు పడ్తున్నారు.

దీపావళి పండక్కి అల్లుళ్ళూ, పిల్లలతో వచ్చారు కూతుళ్ళు. హారతులయ్యాక వసారాలో కూచున్నారు సరదాగా. పిల్లలు టపాసులు కాలుస్తున్నారు.

"అదృష్టమంటే మా అమ్మదే. అమెరికా వెళ్తుంది. అన్నట్టూ.. ఆ పచ్చల పేరు నాకిచ్చి వెళ్లమ్మా! అమెరికాలో అన్నయ్య నీకలాటివెన్నో కొనిస్తాడు" తల్లి ఒళ్ళో తలానించి అడిగింది జానకి.

సుకుమారి గుండె చెడుగుడాడింది.

"అదెట్లా? నేను పెద్దదాన్ని, నాకు ముగ్గురాడ పిల్లలు పచ్చలపేరు మెడలో ఉంటే నేను లక్ష్మీదేవిలా ఉంటానట. అది నాకే ఇచ్చివెళ్ళమ్మా! దానికి బదులు నీకు రెండు రవ్వల నెక్లెస్‌లు కొనివ్వమని అన్నయ్యకుత్తరం రాసేస్తా!" బుగ్గలు నిమిరి భుజమ్మీద ఒరిగింది.

"అదేం కుదరదక్కా ! నేను చిన్నదాన్ని, నాకోరిక చెల్లించాల్సిందే !" తగవుకు దిగింది జానకి - అక్కను గుడ్ల గూబలా చూస్తూ.

"నువ్వెంత అరిచి గీపెట్టినా అమ్మ దాన్ని తన మనవరాలు అంటే నా కూతురుకే ఇస్తుంది. నువ్వనవసరంగా అడ్డుపడకే జానకీ !" గుడ్లురిమి యుద్ధానికి దిగింది సుకుమారి. అరగంట అలా సాగింది.

"అబ్బా ! దాని సంగతిప్పుడెందుకే, నేను ఒంటరిగా అమెరికా దాకా ఎట్లా వెళ్ళాలని ఆగమైపోతున్నా !" ఇద్దర్నీ సముదాయించింది పార్వతమ్మ.

మర్నాడు అంతా వెళ్ళిపోయారు.

అదే రోజు అర్ధరాత్రి కడుపు నొప్పితో మెలికలు తిరిగిపోయింది పార్వతమ్మ. ఎప్పుడూ కనిపెట్టుకునుండే పని మనిషి మంగి బెంబేలెత్తి పోయింది. అమ్మగారి అవస్త చూడలేక పోయింది. గుండెలు బాదుకుంటూ సుకుమారి ఇంటికి పరుగెత్తి తలుపులు తట్టింది. కోపంగా తెరుచుకున్నాయి తలుపులు. సంగతి విన్న సుకుమారి "ఆఫ్టరాల్ కడుపునొప్పికి అంత ఆగమెందుకే ! మా ఆయన ఊళ్ళో లేడు. ఇంత రాత్రి పిల్లలనిడిచి పెట్టి ఎట్లా రావాల్నె ?" మింగేస్తానన్నట్టు చూచి దబుక్కున మూసుకుంది తలుపులు.

అదే పరుగులతో జానకి ఇంటికెళ్ళి లేపింది.

"నీబొంద మునగా ! ఏదో కొంపమునిగి పోయినట్టు గీ మాత్రానికే కమ్మని నిద్ర చెడగొడ్తివేందే ! జెర్రంత కడుపు నొప్పికి జగాలు మునుగుతయా ? జిందా తిలస్మాత్ తాగించుపో !" చీవాట్లు పెట్టి చిటుక్కున మూసుకుంది.

గుడ్లల్ల నీళ్ళు గుడ్లల్ల కుక్కుకుంటూ విషయమంతా చెప్పేసింది మంగి. పార్వతమ్మ మనస్సు పరిపరి విధాల ఘోషించింది. నొప్పితో అల్లాడిపోతుంది. మరోవైపు గుండె చెరువైపోయింది.

"ఇంక నేను బతకనే మంగీ... ముగ్గురు పిల్లలున్నా ఏం లాభం ? ముదనష్టపు బతుకై పోయిందే... !" అంటూ ఒడ్డుకేసిన చేప పిల్లలా కొట్టుకుంది.

మంగి గుండెల్లో గుండుసూదులు గుచ్చుకున్నై. శక్తినంతా కూడదీసుకుని తానే డాక్టరు కోసం పరుగెత్తింది. డాక్టరు బాబు కాళ్ళా వేళ్లాపడి వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూ పట్టుకొచ్చింది. ఇంజక్షన్‌తో నొప్పి తగ్గింది. తెల్లారే సరికల్లా పార్వతమ్మ మామూలు మనిషైపోయింది.

పెళ్ళి ముహూర్తాని కొచ్చిన పేరంటాల వాళ్ళలా ఉదయం కాఫీ టిఫిన్లు ముగించుకొచ్చారు కూతుళ్ళు. తల్లి మెడలో పచ్చలపేరు కన్పించడం లేదు. నిశ్చేష్టులైపోయారు. దవడ కండరాలు బిగుసుకు పోయినై.

"పచ్చల పేరేమైందమ్మా?" అడిగారు కోరస్‌గా,

పేగు చించుకు పుట్టిన బిడ్డలకు పెంచి పోషించిన తల్లికంటే పచ్చలపేరే ఎక్కువైందన్నమాట. పార్వతమ్మ పెదాల మీద నిర్జీవమైన నవ్వు మెరిసి మాయమైంది.

"చెప్పమ్మా ! పచ్చల పేరేమైందీ ? రెట్టించింది జానకి.

"చెప్పవే ... పచ్చల పేరైమైందే !" అసహనంతో ఊగిపోతుంది సుకుమారి.

ఇద్దరి మొహాలను పరీక్షగా చూచి "ప్చ్ పోయింది !" అంటూ పెదాలు చప్పరించింది పార్వతమ్మ.

వెంటనే పోలీసు రిపోర్టిచ్చారు అల్లుళ్ళు. మార్వాడీ వద్ద పోలీసుల చేతికి చిక్కిందా పేరు.

"నీకిది ఎవరమ్మారూ !" అడిగాడు యస్సై మార్వాడీని. జిల్లా యస్పీకా మార్వాడి దగ్గిరి చుట్టం. "అదంతా మీకెందుకు ఫో" అన్నాడతడు.

వెంటనే పనిమనిషి మంగి కళ్ళలో కదలాడింది. ఇంతవరకొచ్చింది.

కనకాంబరం కళ్ళల్లో రఘురామిచ్చిన యాభై కాగితం కదలాడింది. విశ్వాసం గల కుక్కలా చూశాడతనివైపు. సైగ దొరికింది. నరాల్లో కర్తం పౌరుషమై పొంగింది.

"ఏయ్ మంంగీ ! తలుపు తియ్యవేమే ! నాకే టోక్రా యిస్తవా ?" బలంగా తన్నాడు తాటాకుల తలుపును. దరిద్రుడి కోపంలా కుప్ప కూలిందది. అంతా లోపలికెళ్ళారు.

చీరకట్టుకుంటున్న మంగి సిగ్గుతో కుంచించుకు పోయింది. ఇద న్యాయమని అరిచింది. నాకేమీ తెలియదని మొత్తుకుంది.

బరబరా లాకెళ్ళారు స్టేషనుకు. మంగి లబలబ మొత్తుకుంటూనే ఉంది.

యస్సై లాఠీ మంగి వీపు మీద వీరవిహారం చేసింది. "నీ యమ్మ... నీ కండ్లకు కావురమెక్కినాదే ! పాపమన్న పార్వతమ్మకే టోపి వేస్తావే పోరీ !" తిట్ల పురాణం సాగుతూనే ఉంది. మంగి విలవిల్లాడిపోతుంది.

"నాకు దొంగతనం తెల్వదు దొరా !" అంటూ యస్సై కాళ్ళు పట్టుకు బతిమాలింది. బూటు కాలు విదిలింపుకు గజం దూరంలో పడిపోయింది.

"నేనా పచ్చల పేరు తియ్యలేద్దొరా. కావాలంటే పెద్ద దొర్సానినే అడుగుండ్రయ్యా !" అంటూ రెండు చేతులెత్తి దండం బెట్టింది. కన్నీరును కొంగుతో తుడుచుకునే బలం లేక నీరసపడి పోతుంది. కనకాంబరం వైపు బేలగా చూసింది.

కనకాంబరం ఎదలో ఏదో కదలాడింది.

"వెళ్ళి ఆ పార్వతమ్మనే అడుగుదాం సార్ !" అన్నాడు వినయంగా.

అంతా అక్కడికెళ్లారు. అంతా చెప్పేశారు.

"నేనా పచ్చల పేరు తియ్యలేదు దొర్సానీ, వీల్లు నన్ను పంపేత్తున్నరమ్మా!" బోర్‌మని పార్వతమ్మ కాళ్ళు చుట్టేసింది మంగి.

పార్వతమ్మ పంచప్రాణాలు విలవిల్లాడాయి.

"దొంగతనం జరిగిందని నేనన్నానా ?" యస్సై వైపు తీక్షణంగా చూసింది. "నా పచ్చలపేరును నేనే అమ్ముకున్నాను".

"అబ్బా ... అది కాదమ్మా... నువ్వొర్తి అమాయకురాలివి... " ఇంకేదో అనబోయింది జానకి.

"అమాయకురాలు మంగి. దానికే పాపమూ తెల్వదు. నాకు మందులిచ్చిన డాక్టరుకు నేనే పచ్చల పేరిచ్చి అమ్ముమన్నాను. అతని ఫీజు తీసుకుని మిగిలిన డబ్బు మంగికియ్యమన్నాను. ఆ సంగతింకా మంగికి తెల్వదు. కడుపున పుట్టిన కూతళ్ళ కంటే నాకాళ్ళ కాడ పడున్న మంగే నాకు నిజమైన ఆత్మబంధువు. లేకపోతే నేనీపాటికి పరలోకంలో ఉండేదాన్ని" పార్వతమ్మ ఎదపొంగి కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగినై.

"అమ్మా ... !" కూతుళ్ళ గొంతులో పచ్చి వెలక్కాయ.

"ఔను. నేను రేపే అమెరికా వెళ్తున్నా. మీ అన్నయ్య వీసా అదీ పంపించాడు." అని విసవిసా లోపలికెళ్ళిపోయింది.

సూర్యుడు నడినెత్తిమీదికొచ్చాడు.

***

అమృత్ కిరణ్ పక్షపత్రిక

16-3-1997